

0

Szakadát István

1

Nemzeti névterek

MUZEUM@DIGIT konferencia, 2016.november 23.

2

3

4

5

6

7

8

9

A digitális korba lépve a nemzeti kulturális örökségünk fenntartását digitális platformon kell biztosítanunk. A digitális kulturális javak akkor érhetők el gyorsan és könnyen, ha az archívumainkat sűrűn összekötjük egymással. Ennek a behálózásnak a legfontosabb eszközét jelentik a nemzeti névterek (személynév, földrajzi név, testületi név stb.). Az előadás a nemzeti névterek építésének lehetőségeit, elvárásait mutatja be.

Földrajzi nemzeti névtér: keresési oldal

földrajzi névtér

személynévtér

testületi névtér

a névterekről

 Keresés ➔ dunaúj

◀

1800

1810

1820

1830

1840

1850

1860

1870

1880

1890

1900

1910

1920

1930

1940

1950

1960

1970

1980

1990

2000

2010

▶

névben: dunaúj

bármilyen geotípus

ok

KERESÉS

Dunapentele | Dunaújváros | Sztálinváros | Neustadt an der Donau ➔ Föld | Európa | Magyarország | Fejér megye | Dunaújváros | Dunaújváros

város | nagyközség | megyei jogú város

110

Dunaújfalu | Nová Dedinka ➔ Föld | Európa | Szlovákia | Pozsonyi kerület | Szenci járás | Dunaújfalu

határon túli magyar település

19081

Dunaújvárosi járás ➔ Föld | Európa | Magyarország | Fejér megye | Dunaújvárosi járás

járás

32158

Dunaújvárosi kistérség Föld | | Dunaújvárosi kistérség

kistérség

32409

Dunaújváros-Kikötő teherpályaudvar ➔ Föld | Európa | Magyarország | Fejér megye | Dunaújváros | Dunaújváros | Dunaújváros-Kikötő teherpályaudvar

teherpályaudvar

88501

Dunaújváros külső vasúti megállóhely | Sztálinváros külső vasúti megállóhely ➔ Föld | Európa | Magyarország | Fejér megye | Dunaújváros | Dunaújváros | Dunaújváros külső vasúti megállóhely

vasúti megállóhely

30513

Dunaújváros vasútállomás | Sztálinváros vasútállomás ➔ Föld | Európa | Magyarország | Fejér megye | Dunaújváros | Dunaújváros | Dunaújváros vasútállomás

vasútállomás

29804

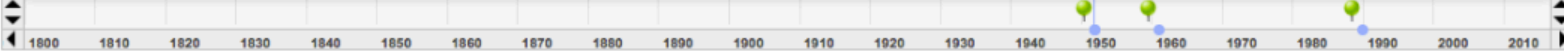
Földrajzi nemzeti névtér: találati oldal

[földrajzi névtér](#) [személynévtér](#) [testületi névtér](#) [a névterekről](#)

 Dunaújváros [Föld](#) | [Európa](#) | [Magyarország](#) | [Fejér megye](#) | [Dunaújváros](#) | [Dunaújváros](#)

2016.11.19

megyei jogú város

AZONOSÍTÓ	
geoid:	110
OSM-id:	1420733
PIR:	2400-2407
távhívó:	25

NÉV	
Dunaújváros	(Hungarian) 1961 - (10528)
Sztálinváros	(Hungarian) 1951 - 1961 (10529)
Dunapentele	(Hungarian) ? - 1951 (10376)
Neustadt an der Donau	(German) - (305)

TÍPUS	
megyei jogú város	1990 -
város	1951 - 1990
nagyközség	? - 1951

LINK	
Honlap:	
Helysén névtár:	
Helysén névtár:	
Helysén névtár:	
Wikipedia:	
OSM:	
Választási adatok:	
Településstatistika:	
Címerek:	
Iskolakereső:	
Templomkereső:	
Google Maps:	

FELETTES

Dunaújvárosi járás 2013.01.01 -

Fejér megye

TELEPÜLÉSRÉSZ

Alájáró

Alájáródűlő

Barackos

Barátság-városrész

Bercelítanya

Csirip

Dombaidűlő

Dunasor

Dunaújváros-Kikötő teherpályaudvar

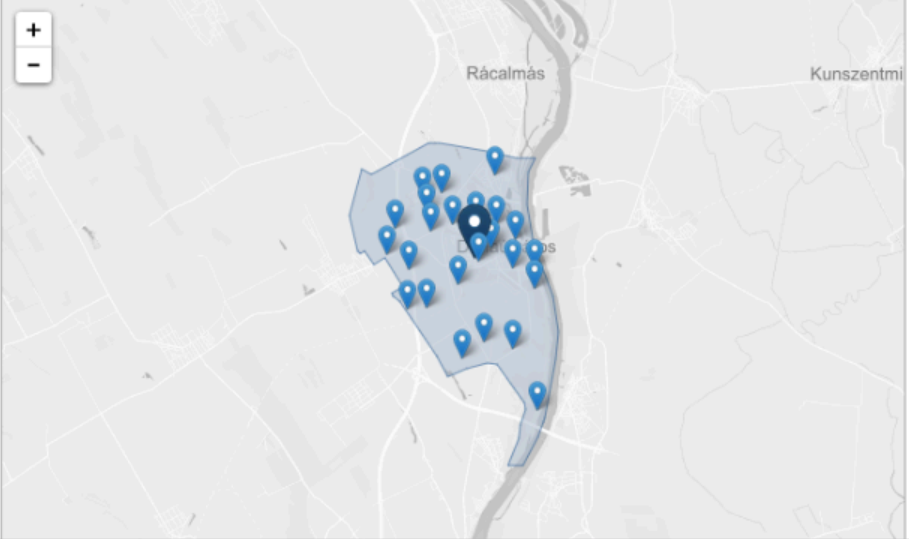
Dunaújváros külső vasúti megállóhely

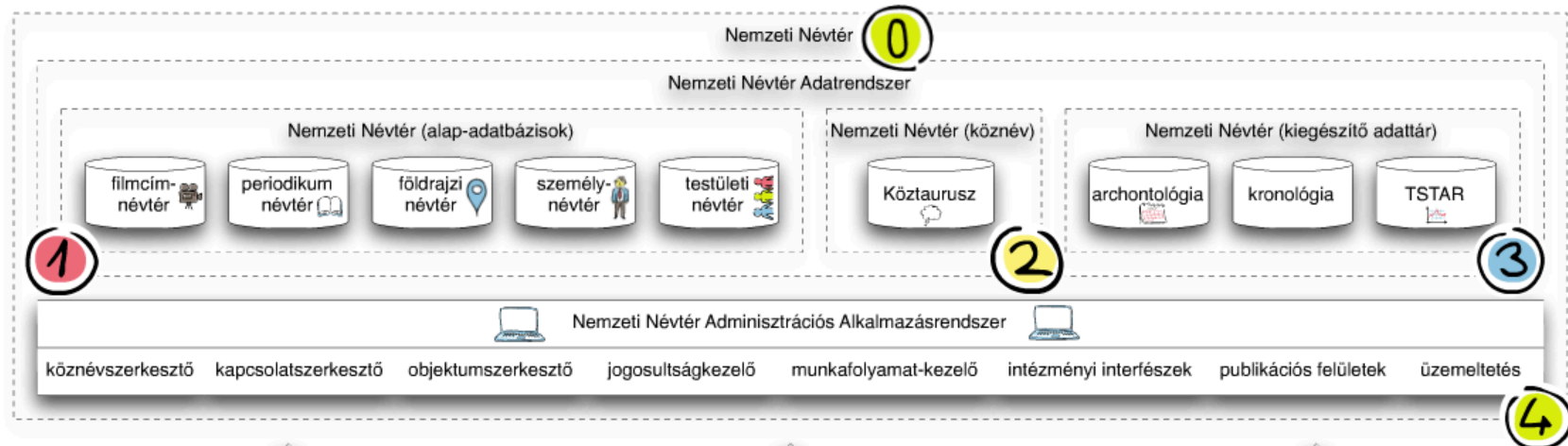
Dunaújváros vasútállomás

Farkasdűlő

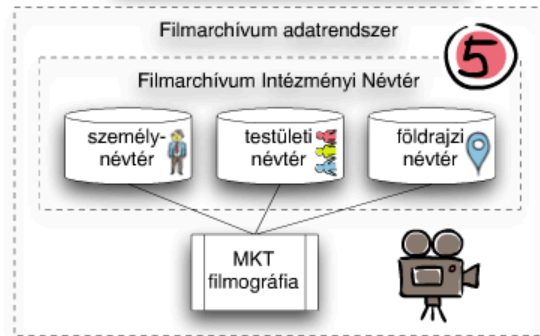
Farkastanya

Felsődunapart

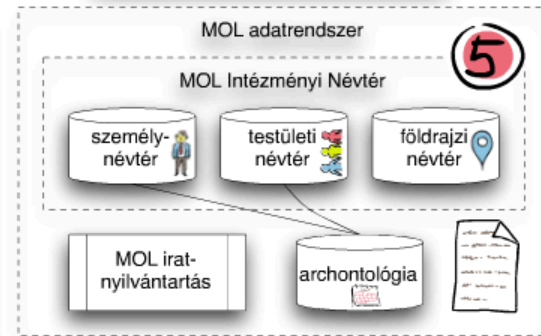
névtér-kollaboráció intézményi biztosítása **7**

névtér-kollaboráció intézményi biztosítása **7**

névtér-kollaboráció intézményi biztosítása **7**

8

szerkesztőség

9

folyamatos karbantartás, folyamatos finanszírozás

- A Nemzeti Névtér (NN) fő feladata az általuk egybefogott névhordozók (személyek, testületek, földrajzi helyek stb.) névállományainak egyértelmű (homoníma- és szinonímamentes) kezelése mesterséges (számszerű) azonosítók segítségével
- A Nemzeti Névtér legfőbb használati értékét az jelenti, hogy a különböző online adatrendszerek összekötik a névállományok megfeleltetésén keresztül, és ezáltal a felhasználók számára azonnali kapcsolatokat, linkeket biztosítanak az adott névtér adott elemére vonatkozóan a Névtér-kompatibilis rendszerek irányába
- A Nemzeti Névtér egyfelől névtér-adatbázisok gyűjteményét, másfelől az adatbázisok intézményközi, kollaboratív kezelését, valamint az adatok nyilvános megjelenítését biztosító alkalmazásrendszert jelenti.

- A Nemzeti Névtér adatbázisai között lehetnek tulajdonnévterek (személynévtér, földrajzi névtér stb.), lehetnek köznévterek (Köztársaság) és lehetnek a névterek közti kapcsolatokra épülő kiegészítő adatkörök (archontológia, kronológia, településstatistika stb.)

- A Nemzeti Névtér Adminisztrációs Alkalmazásrendszere (NNAA) több modulra bontható
 - az objektumszerkesztő modul segítségével lehet az egyes tulajdonnévterek elemeit szerkeszteni
 - a köznévszerkesztővel lehet a köznévtér elemeit, illetve a köztük levő kapcsolatokat szerkeszteni (ez lehet a Relex továbbfejlesztése)
 - a kapcsolatszerkesztővel lehet a névterekre építhető kiegészítő adatkörök elemeit szerkeszteni
 - a munkafolyamat-kezelő modulnak kell az intézményközi együttműködést kiszolgáltatnia
 - a jogosultságkezelő modulnak kell a munkafolyamatok során végzett tevékenységek jogosítását végeznie
 - a publikációs felületek modulba sorolhatóak mindazon alkalmazások, amelyek a nyilvánosság számára fejlesztett szolgáltatásokat biztosítják (névterek, névtárak, keresőfelületek stb.)
 - az üzemeltetési modul a rendszer működtetéséhez, fenntartásához, az adatok mentéséhez szükséges alkalmazásréteget jelenti
 - az intézményi interfészek modulba sorolhatók mindazon alkalmazások, amelyek az intézményközi együttműködést megvalósító munka- és adatcsere-folyamatok fenntartásához szükségesek (minden együttműködő intézmény irányában egyedi fejlesztések)
- Az egyes modulok sok esetben több névtéret is kiszolgálhatnak
- Az NNAA alkalmazásrendszer főbb moduljainak kifejlesztése gyakorlatilag szinte független attól, hogy milyen névtereket kell kiszolgáltatni

5

6

7

- A Nemzeti Névterekhez való kapcsolódás feltételezi, hogy a kapcsolódó intézmény adatrendszerén belül már van intézményi névtér (a két névtér adott egységre vonatkozó azonosítóit kell megfeleltetni egymásnak)
- Amennyiben valahol még nincs intézményi névtér, akkor ott két feladatot kell elvégezni (megfinanszírozni):
 - az intézményi névtér felépítését (ami a nevek egyértelműsítését jelenti)
 - az intézményi névtér és a nemzeti névtér névállományainak megfeleltetését
- Az intézményi névtér helyett lehet közvetlenül használni a nemzeti névteret is
 - ez minden intézményi névtér esetében egyedi döntést kíván meg
 - a nemzeti névtér közvetlen használata esetén ki kell fejleszteni (meg kell finanszírozni) azt az alkalmazáscsomagot, amely az intézményi alkalmazásrendszerbe közvetlenül be tudja csatolni a nemzeti névtér adatait
- Az intézményi kapcsolódásnak két-oldali feltétele van:
 - a központ-oldali feltétel az, hogy mind a munkafolyamatokat, mind az adatkezelési folyamatokat megfelelő informatikai támogatás segítse (ez az NNAA-alkalmazásrendszer interfész moduljában kifejlesztendő alkalmazásokkal biztosítható)
 - a végpont-oldali feltétel az, hogy az intézményben működő alkalmazásrendszer képes legyen kezelni a nemzeti névtérhez való kapcsolódás minden technikai és személyi feltételét (ehhez minden esetben egyedi kiegészítő fejlesztésekre lehet szükség az intézményi alkalmazásrendszeren belül, amit a Nemzeti Névtér projekt büdzséjéből kell megfinanszírozni)

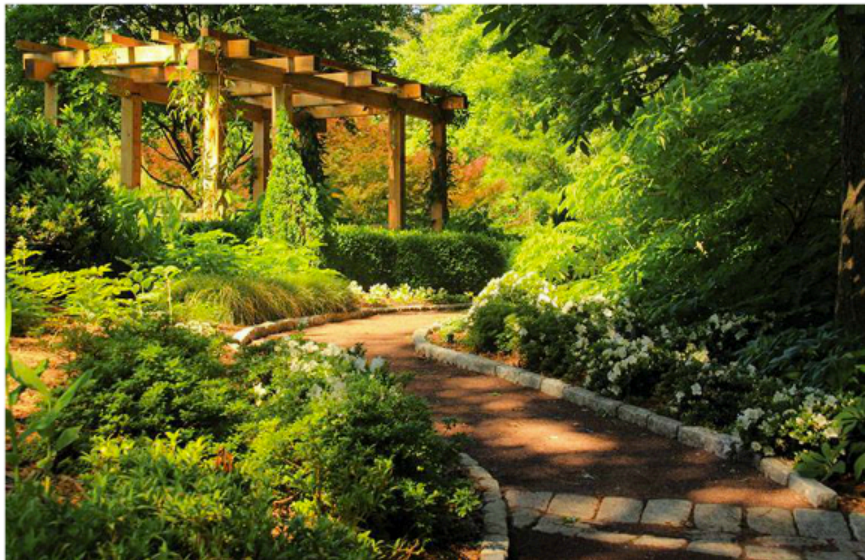
8

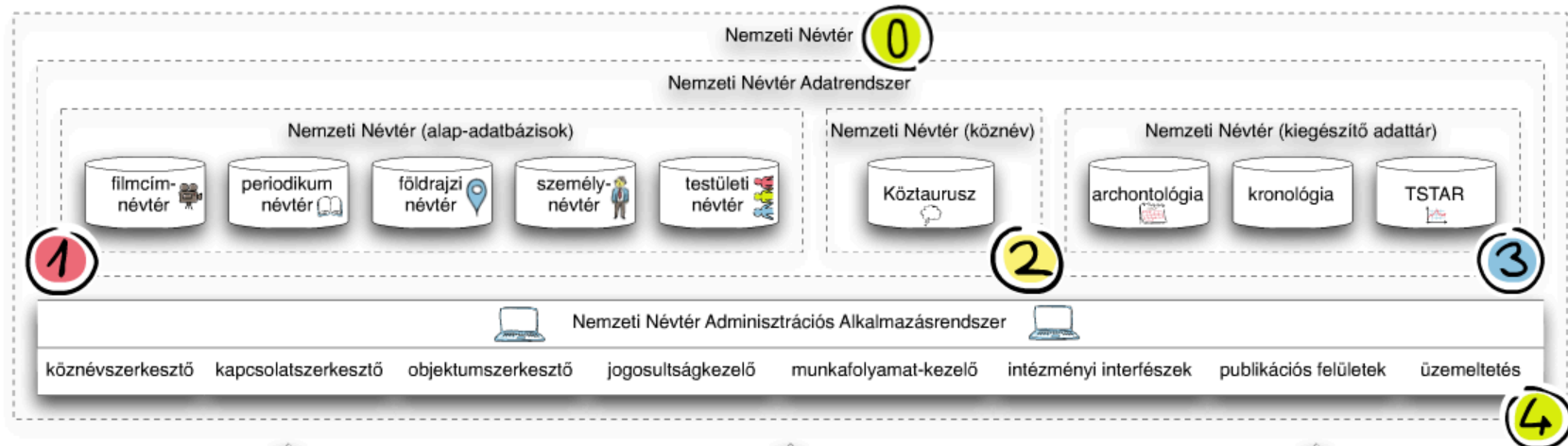
9

- A Nemzeti Névtér működtetéséhez (építéséhez, fenntartásához) szükség van erre a feladatra dedikált szakemberekre, névtér-szerkesztőségre mind a központi, mind a lokális névterek szintjén
- Folyamatosan biztosítani kell a névterek adatbázisrendszereinek, valamint a névterek alkalmazásrendszereinek folyamatos továbbfejlesztéséhez szükséges forrásokat

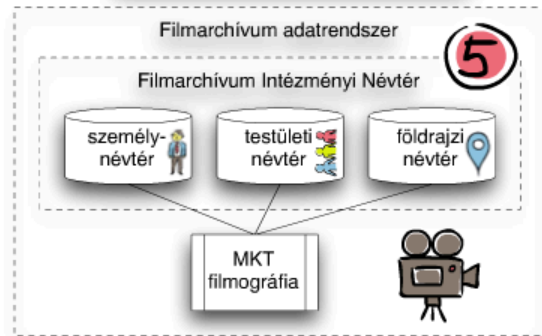
a szoftverfejlesztés metaforája: felhőkarcoló- vagy kertépítés?

„... az üzletemberek számára kézenfekvőbb a szerkezetépítés, mint a kertészkedés metaforája, mivel az előbbi jóval tudományosabbnak tűnik: ismételhető, merev jelentési hierarchia mentén menedzselhető stb. De mi nem felhőkarcolókat építünk, minket nem kényszerítenek a fizika, a valós világ korlátai. A kertészkedés metaforája sokkal közelebb van a szoftverfejlesztés valóságához. Olykor egy bizonyos programrész túl nagyra nő, vagy épp a kelleténél már több funkciót kellene megvalósítania, s ilyenkor szükség lehet több részre osztani azt. Más programrészek esetében pedig, melyek nem a tervek szerint működnek, szükséges lehet, hogy kigyomláljuk vagy megnyesegessük a sorokat.” (Hunt & Thomas 2000)

névtér-kollaboráció intézményi biztosítása **7**

névtér-kollaboráció intézményi biztosítása **7**

névtér-kollaboráció intézményi biztosítása **7**

